

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

EDUCAȚIA PENTRU SĂNĂTATE

CURRICULUM OPȚIONAL PENTRU ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR

(CLASELE I-IV)

Chișinău, 2015

Aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum (Ordinul Ministrului educației nr. 561 din 12 iunie 2015)

Lucrarea a fost aprobată în Consiliul Științifico-didactic al Institutului de Științe ale Educației

Coordonator științific: Mariana MARIN, dr. conf. univ, IȘE

Autori

- Svetlana MIRON, învățătoare, grad didactic II, LLMTI „Socrate” mun. Chișinău;
- Mariana MARIN, dr. conf.univ. IȘE;

CUPRINS

Preliminarii

II. Competențe-cheie/ transversale

III. Competențe transdisciplinare pentru treapta primară de învățământ

IV. Competențele specifice disciplinei *Educația pentru sănătate*:

V. Repartizarea temelor pe clase și pe unități de timp

VI. Competențele specifice disciplinei, unitățile de conținut, activități de învățare și evaluare

VII. Strategii didactice: orientări generale

VIII. Strategii de evaluare: orientări generale

Referințe bibliografice

Preliminarii

“ Nouă zecimi din fericirea noastră au la baza sănătatea. Cu ea, totul este un izvor de putere și bucurie. Fără ea, nu este nici un bine, indiferent de ce natură ar fi.”

Educația constituie un sistem complex și unitar, care prezintă mai multe dimensiuni, corespunzătoare principalelor laturi ale personalității umane: educația intelectuală, educația civică, educația fizică, educația pentru sănătate, educația tehnologică, educația ecologică etc. Aceste dimensiuni se află în raporturi de interdependență și complementaritate, ce-i conferă educației în cadrul școlii un caracter sistemic, deschis și dinamic. Din acest punct de vedere, educația pentru sănătate în școală devine o componentă esențială a educației

Dreptul la sănătate este unul din drepturile fundamentale ale omului. Conform Organizației Mondiale a Sănătății, sănătatea individului este definită drept "o stare de bine fizică, mentală și socială și nu doar absența bolii sau a infirmității".

În contextul schimbărilor majore și accelerate ale lumii contemporane, asigurarea unei stări de sănătate a copiilor reprezintă una dintre direcțiile prioritare ale strategiei educaționale.

Curriculumul la disciplina *Educația pentru sănătate* este un document normativ pentru realizarea procesului de predare-învățare al disciplinei opționale Educația pentru sănătate în clasele I- IV.

Educația pentru sănătate are ca prioritate formarea unor abilități de viață sănătoasă. Astăzi, la începutul mileniului trei, când viața individului a devenit mai complicată, când știința și întreaga societate au evoluat, educația pentru sănătate se impune ca o necesitate și devine o condiție esențială a educației unei națiuni civilizate .

Disciplina dată contribuie considerabil la dezvoltarea multilaterală a personalității evaluând câteva niveluri:

- ✓ informarea copiilor, a tineretului și a întregii populații cu cunoștințe, noțiuni, idei din domeniul sănătății. Este o sarcină teoretică, având o funcție cognitivă urmărind formarea unor reprezentări teoretice igienico-sanitare, a bazei cognitive necesare înțelegerii științifice a măsurilor de apărare și promovare a sănătății.
- ✓ al doilea nivel al educației igienice urmărește formarea unei poziții (stării) efectiv emoțională a individului, dirijarea sa afectivă - pozitivă spre acceptarea fenomenelor și faptelor educativ – sanitare. Aceasta este o treaptă esențială în calea spre practică, deoarece numai prin crearea unor sentimente și emoții pozitive, favorizează adoptarea cunoștințelor teoretice li transpunerii lor în viață
- ✓ al treilea nivel cu caracter practic urmărește formarea deprinderilor, obișnuințelor și capacității de acțiune practică sanitară, a voinței de a acționa în folosul propriei sănătăți și a sănătății colectivului - formarea unei concepții, a unui comportament , stil de viață sănătos.

Principiile specifice predării – învățării - evaluării disciplinei opționale

Educația pentru sănătate

- Principiul funcționalității asigură respectarea particularităților de vîrstă, a motivațiilor, intereselor elevilor și oferă continuitatea în momentul trecerii de la o clasă la alta.
- Principiul integrării stimulează caracterul inter-, pluri- și transdisciplinar al educației prin integrarea disciplinei opționale.
- Principiul accesibilității care solicită respectarea nivelului de gîndire conform vîrstei elevilor și învățarea gradată.
- Principiul însușirii temeinice se referă la formarea deprinderilor de învățare logică, ritmică și capacităților de autocontrol.
- Principiul racordării la societate presupune asigurarea legăturilor optime dintre școală și cerințele sociale.

Principii generale de orientare a cadrelor didactice în desfășurarea activităților de educație pentru sănătate a copiilor.

- Copiii trebuie să conceapă îngrijirea pentru sănătate ca forme de comportare care caracterizează un tânăr civilizată și corect educat.
- Educația pentru sănătate trebuie să influențeze copilul încât acesta să știe: *ce trebuie să facă* în problemele de sănătate: să știe de *ce este important să facă astfel; să știe cum să facă; sa vrea să facă; să facă efectiv*; iar efectuarea să producă mulțumire.
- Motivațiile constituie puntea între cunoștințe și practică. Copilul trebuie să-și însușească acele motivații, care să-l determine să dorească a aplica riguros cunoștințele sale. Motivațiile trebuie bazate pe argumentările legate de interesele specifice ale copiilor în funcție de satisfacțiile imediate pe care practicarea regulilor le poate aduce (favorizează o creștere mai rapidă, o stare de vioiciune și veselie care ușurează munca și joaca, o înfățișare personală frumoasă și sănătoasă ș.a).

Sănătatea emoțională se referă la capacitatea de exprimare și de soluționare a emoțiilor unei persoane într-un mod constructiv. Sănătatea intelectuală se referă la capacitatea de evaluare a informației și de luare a unei decizii importante. Sănătatea fizică se referă la condiția organismului și la răspunsul acestuia în cazul vătămării și a bolii. Sănătatea socială reprezintă capacitatea de a aranja, de a se bucura, de a contribui și beneficia de relațiile dezvoltate cu alte persoane.

Școala, prin autoritatea morală pe care o are, poate aduce o contribuție substanțială în transmiterea cunoștințelor de educație pentru sănătatea elevilor.

În contextul schimbărilor majore și accelerate ale lumii contemporane, asigurarea unei stări de sănătate a copiilor reprezintă una dintre direcțiile prioritare ale strategiei educaționale.

Educația pentru sănătate ca disciplina opțională urmărește promovarea cunoștințelor corecte privind diferite aspecte ale sănătății și formarea de atitudini și deprinderi indispensabile unui comportament responsabil și sănătos.

Școala îi învață pe copii cum să se comporte în natură și în societate, cum să se raporteze la ceilalți semeni, cum să trăiască frumos, demn și sănătos.

Educația pentru sănătate trebuie să înceapă la vîrste mici pentru ca în această etapă se dobîndesc deprinderi care sunt relevante pentru activitățile ulterioare.

Funcțiile curriculumului *Educația pentru sănătate*:

- act normativ al procesului de predare-învățare-evaluare a Educației pentru sănătate în contextul unei pedagogii axate pe competențe;
- reper pentru proiectarea didactică și desfășurarea procesului educațional din perspectiva unei pedagogii axate pe competențe;
- componentă de bază pentru elaborarea strategiei de evaluare la Educația pentru sănătate;

Beneficiari:

➤ *Cadrelor didactice* vor utiliza acest document pentru proiectarea didactică, elaborarea și aplicarea tehnologiilor educaționale moderne, formarea și evaluarea competențelor elevilor.

- *Elevii* vor utiliza curriculumul pentru stabilirea obiectivelor de autoformare, planificarea carierei, conceperea strategiilor proprii de învățare.
- *Părinții* vor apela la curriculum pentru monitorizarea calității procesului educațional.
- *Autorii* manualelor, ghidurilor și altor materiale didactice vor utiliza acest document, pentru crearea ofertei de auxiliare didactice, evitând suprasolicitarea informațională.
- *Factorii de decizie* vor utiliza acest document pentru monitorizarea calității procesului educațional la disciplina opțională.

Administrarea disciplinei:

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Clasa	Nr. de unități de conținuturi pe clase	Nr. de ore pe an
opționale	„Matematică și științe	I	7	34
		II	7	34
		III	7	34
		IV	7	34

II. Competențe-cheie/ transversale

1. Competențe de învățare/de a învăța să înveți;
2. Competențe de comunicare în limba maternă/limba de stat;
3. Competențe de comunicare într-o limbă străină;
4. Competențe acțional-strategice;
5. Competențe de autocunoaștere și autorealizare;
6. Competențe interpersonale, civice, morale;
7. Competențe de bază în matematică, științe și tehnologie;
8. Competențe digitale, în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicaționale (TIC);
9. Competențe culturale, interculturale (de a recepta și a crea valori);
10. Competențe antreprenoriale.

III. Competențe transdisciplinare pentru treapta primară de învățământ

Competențe de învățare / de a învăța să înveți

Competența de a învăța din surse diverse, independent și împreună cu alții.

Competența de planificare și organizare a propriei învățări atât, individual cât și în grup.

Competențe de comunicare în limba maternă / limba de stat

Competența de a comunica idei și a concluziona pe baza unui text, discuții.

Competența de utilizare adecvată în limba maternă / de stat a terminologiei specifice disciplinei.

Competențe de comunicare într-o limbă străină

Competențe de a comunica într-o limbă străină în situații cunoscute, modelate.

Competențe de bază în matematică, științe și tehnologie

Competențe de a dobândi și a aplica cunoștințe de bază din domeniul matematică, științe și tehnologii în soluționarea unor probleme și situații din cotidian.

Competențe de utilizare a diverselor forme de sistematizare și prezentare a informației.

Competența de a-și construi comportamentul său în raport cu natura pe baza cunoașterii relației „cauză - efect”.

Competențe acțional-strategice

Competențe de a acționa conform unui plan în activitatea de învățare și odihnă.

Competența de a identifica probleme acțional-strategice și a propune soluții de rezolvare.

Competențe digitale, în domeniul tehnologiei informației și a comunicațiilor (TIC)

Competențe de utilizare în situații reale a instrumentelor cu acțiune digitală (telefonul, calculatorul electronic etc.).

Competențe interpersonale, civice, morale

Competențe de a lucra în echipă, de a preveni și rezolva situațiile de conflict.

Competențe de a accepta și a respecta valorile fundamentale și drepturilor omului.

Competențe de a se comporta în situații cotidiene în baza normelor și valorilor moral-spirituale.

Competențe de autocunoaștere și autorealizare

Competențe de a se autoaprecia adecvat și a-și valorifica potențialul pentru dezvoltarea personală și autorealizare.

Competențe de a alege modul sănătos de viață.

Competența de securitate personală.

Competențe culturale, interculturale (de a recepta și de a crea valori)

Competențe de a aprecia diversitatea culturală a lumii și de a fi tolerant la valorile culturale ale altor etnii.

Competențe antreprenoriale

Competența de inițiere a jocurilor, activităților de grup și contactelor cu colegii săi.

IV. Competențe generale pentru disciplina *Educația pentru sănătate*:

- 1.Receptare termenilor specifici educației pentru sănătate
2. Adoptarea unui comportament și a atitudinii responsabile de protejare a sănătății personale și a mediului natural ,social
3. Elaborarea strategiilor de rezolvare a anumitor situații problemă privind sănătatea, mediul

Notă: Se recomandă cadrelor didactice ca pentru clasa I-a, a II-a accentul să fie pus, în special, pe domeniile Igienă personală și Sănătatea alimentației, iar la clasa a III-a, a IV-a pe modulele *Un mediu curat - o viață sănătoasă, Viața are prioritate*. Fiecare an de studiu a opționalului se va finaliza cu o oră de evaluare și o lecție de sinteză.

V. Repartizarea temelor pe clase și pe unități de timp

Clasa	Temele	Nr. de ore
I	1. Micul meu univers	4
	2. Activitate și odihnă	3
	3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie	4
	4. Igiena personală	6
	5. Sănătatea alimentației	6
	6. Un mediu curat –o viață sănătoasă	5
	7. Viața are prioritate	4
	Evaluare	1
	Lecție de sinteză	1
		4
II	1. Micul meu univers	3
	2. Activitate și odihnă	4
	3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie	6
	4. Igiena personală	6
	5. Sănătatea alimentației	5
	6. Un mediu curat –o viață sănătoasă	4
	7. Viața are prioritate	1
	Evaluare	1
	Lecție de sinteză	
		4
III	1. Micul meu univers	3
	2. Activitate și odihnă	4
	3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie	
	4. Igiena personală	5
	5. Sănătatea alimentației	5
	6. Un mediu curat –o viață sănătoasă	6
	7. Viața are prioritate	5
	Evaluare	1
	Lecție de sinteză	1
IV	1. Micul meu univers	
	2. Activitate și odihnă	4
	3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie	3
	4. Igiena personală	4
	5. Sănătatea alimentației	
	6. Un mediu curat –o viață sănătoasă	5
	7. Viața are prioritate	5
	Evaluare	6
	Lecție de sinteză	5
		1
	1	

VI. Competențele specifice disciplinei, unitățile de conținut, activități de învățare și evaluare
Clasa I

1.Receptareatermenilor specifici educației pentru sănătate

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>1.1. Achiziționarea și utilizarea în comunicarea științifică a termenilor-cheie: <i>anatomie, fiziologie, corp, igienă, alimentație, natură, mediu înconjurător, ocrotire.</i></p> <p>1.2. Identificarea principalelor părți ale organismului, utilizând termeni simpli de anatomie.</p> <p>1.3. Descrierea unor transformări ale corpului prin creștere, folosind termeni simpli de anatomie.</p> <p>1.4. Compararea corpurilor, situațiilor, fenomenelor din natură pe baza unor observații proprii.</p> <p>1.5. Identificarea normelor/regulilor igienico-</p>	<p>1. Micul meu univers Cine sunt eu? Ce îmi place, ce nu-mi place? Locul meu în lumea mare Diferiți și totuși la fel. Toleranți cu cei mai triști ca noi(persoanele cu nevoi speciale)</p> <p>2. Activitate și odihnă Ne jucăm și învățăm Ziua mea de muncă Fac sport ca să fiu frumos și sănătos</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie Corpul omenesc-părți componente Organele de simț. Rolul și protecția lor Starea de sănătate și boala Poziția corectă în bancă</p> <p>4. Igiena personală Igiena cavității bucale Igiena mâinilor murdare și a unghiilor Un păr frumos și sănătos Igiena corpului Îngrijirea încălțăminte Protejarea pielii printr-o îmbrăcăminte igienică</p> <p>5. Sănătatea alimentației Tipuri de alimente Rolul fructelor și legumelor în alimentație Reguli de păstrare a alimentelor Importanța păstrării orarului meselor</p>	<p>- exerciții joc de descoperire a părților componente ale corpului uman, utilizând mulaje, planșe, imagini sau prin studiul propriului corp;</p> <p>- exerciții-joc de descoperire a organelor de simț;</p> <p>- exerciții de interpretare a unor lecturi, proverbe, zicători;</p> <p>- jocuri „Pipăitul” , „Punga mirositoare”, „Cine te-a strigat pe nume?”;</p> <p>- exerciții de construire a unor enunțuri cu cuvinte date (oral și scris) ;</p> <p>- exerciții de integrare a noilor achiziții lexicale în texte orale scurte;</p> <p>- descrierea unor comportamente sănătoase și a unor comportamente bolnave.</p> <p>- observarea și comentarea situațiilor referitoare la calitatea alimentelor, îmbrăcăminte, încălțăminte</p>

<p>sanitare a de prevenire a unor accidente, probleme ale sănătății, efectelor negative ale activității omului asupra mediului înconjurător.</p>	<p>Servirea mesei și igiena spațiilor alimentare Cel mai bun meniu pentru mine 6. Un mediu curat –o viață sănătoasă Să cunoaștem și să iubim natura! Locuința mea o părticică din natură Școala mea este curată! Deșeurile. Unde pun gunoiul? Cea mai îngrijită curte. Activitate de salubritate 7. Viața are prioritate Comportamentul pe timp de ploaie, gheață Focul prieten și dușman Locul medicamentelor în viața noastră Circulația pietonilor pe drumurile publice Evaluare Proiect: “Sănătatea-i o comoară” Lecție de sinteză.</p>	<p>- propuneri concrete cu privire la curățenia din școală, clasă, locul de joacă etc.;</p> <p>- activități în aer liber: excursii, expoziții tematice</p> <p>-minipriectul</p> <p>-portofoliul</p> <p>- exerciții de confecționare a unor afișe, desene, pliante etc.</p>
--	---	--

2. Adoptarea unui comportament și a atitudinii responsabile de protejare a sănătății personale și a mediului natural ,social

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>2.1. Recunoașterea comportamentelor sănătoase și comportamentelor de risc.</p> <p>2.2. Aprecierea rolului activităților fizice și al odihnei în menținerea sănătății.</p> <p>2.3. Realizarea conexiunii cauză-efect a factorilor naturali și ambientali asupra sănătății individului și a grupului.</p> <p>2.4. Argumentarea</p>	<p>1. Micul meu univers</p> <p>2. Activitate și odihnă</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie</p> <p>4. Igiena personală</p> <p>5. Sănătatea alimentației</p>	<p>- descrierea unor comportamente sănătoase ;</p> <p>- enumerarea unor modalități de transmitere a bolilor ;</p> <p>- activități practice de elaborare a unui program zilnic;</p> <p>- realizarea unor exerciții pentru o dezvoltare fizică armonioasă .</p> <p>- exerciții de stabilire a asemănarilor și deosebirilor cu privire la igiena locuinței și a sălii de clasă ;</p> <p>- observarea și descrierea efectelor mediului înconjurător asupra sănătății .</p> <p>- realizarea unor expoziții cu materiale realizate sau procurate de elevi .</p>

<p>comportamentului prin raportare la diferite standarde (caracteristice vârstei).</p> <p>2.5. Manifestarea interesului pentru propria sănătate/ securitate.</p> <p>2.6. Recunoașterea rolului responsabilității sociale.</p>	<p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă</p> <p>7. Viața are prioritate</p>	<ul style="list-style-type: none"> - îngrijirea unei suprafețe din curtea școlii (grădină, parc, teren de joacă). - jocuri de mișcare pe fond muzical . - exerciții de raportare la reguli standarde, povestiri orale. - exersarea abilităților de comunicare în grup - discuții dirijate privind importanța respectării unui regim alimentar în sănătatea și activitatea copiilor ; - explicații privind condițiile de păstrare a produselor alimentare în stare bună.
---	--	--

3. Elaborarea strategiilor de rezolvare a anumitor situații problemă privind sănătatea, mediul

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>3.1. Aplicarea corectă a normelor igienico-sanitare, în diverse contexte.</p> <p>3.2. Specificarea activităților proprii de prevenire , combatere a poluării/ siguranța vieții în mediul habitual și ocupațional.</p> <p>3.3. Formularea unui algoritm de protejare a igienei/ de comportare în situații de risc.</p> <p>3.4. Evaluare corectă a produselor alimentare, utilizate în alimentație.</p>	<p>1. Micul meu univers</p> <p>2. Activitate și odihnă</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie</p> <p>4. Igiena personală</p> <p>5. Sănătatea alimentației</p> <p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă</p>	<ul style="list-style-type: none"> - identificarea persoanelor potrivite pentru a comunica despre o situație de criză și de a cere ajutor ; - evitarea atitudinilor negative față de ceilalți ; - dramatizare ; - joc de rol . - realizarea unor acțiuni de îmbunătățire a calității mediului ; - exerciții de observare și evaluare a calității produselor - exerciții de simulare, studiul de caz a situațiilor de risc - exerciții de aplicare a normelor de igienă corporală și a vestimentației prin simularea unor situații; - exemplificarea responsabilității rolului de elev /coleg/ prieten ; - definirea responsabilităților în familie

<p>3.5.Observarea și exersarea abilităților de relaționare pozitivă cu ceilalți.</p>	<p>7. Viața are prioritate</p>	<p>și în școală; rolul de prieten . - discutarea unor cazuri reale sau imaginare; - selectarea unor soluții corecte ; - expoziții de desene - exerciții de identificare a situațiilor de abuz, violență, accidente - exerciții de simulare, studiul de caz a situațiilor de risc</p>
--	---------------------------------------	---

Clasa II

1.Receptarea termenilor specifici educației pentru sănătate

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>1.1.Achiziționarea și utilizarea în comunicarea științifică a termenilor-cheie: <i>gen, intimitate, sănătate, vitamine, toaleta, stomatologie, fast-fooduri, plante medicinale</i>.</p> <p>1.2 . Identificarea rolului principalelor părți ale organismului, utilizând termeni simpli de anatomie.</p> <p>1.3. Descrierea unor acțiuni concrete de protejare a igienei corpului/mediului ambiant, folosind termeni specifici.</p>	<p>1. Micul meu univers Suntem fete și băieți Jurnalul meu. Fiecare are dreptul la intimitate Calități ale copiilor Porecle și etichetări</p> <p>2. Activitate și odihnă Regimul zilei - necesitate sau moft? Relaxarea prin activități fizice Importanța somnului</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie Creșterea și dezvoltarea în perioada copilăriei Rolul organelor în corpul nostru Cum îmi apăr sănătatea “<i>Trecutul meu</i>” – miniproiect (viziuni asupra schimbării sale)</p> <p>4. Igiena personală Algoritm zilnic al igienei personale Igiena lucrurilor personale Controlul stomatologic</p>	<p>- exerciții de explicare a cuvintelor: <i>poreclă, etichetare, vitamine, etc.</i> și introducerea lor în enunțuri proprii;</p> <p>- activitate - joc: „<i>Pot și vreau</i>” (hartă minții – completare pe echipe);</p> <p>- realizarea unui program de activități pentru o săptămână de vacanță, sau de lucru;</p> <p>exerciții de îmbogățire a vocabularului specific educației pentru sănătate, apelând la dicționare lecturi ;</p> <p>- realizarea unor afișe-postere, desene, colaje pentru o alimentație sănătoasă, naturală; igienă personală;</p> <p>- exerciții de completare a unor rebusuri;</p>

<p>1.4. Compararea corpurilor, situațiilor, fenomenelor din natură pe baza unor observații proprii.</p> <p>1.5. Identificarea normelor/regulilor igienico-sanitare de prevenire a unor accidente, probleme ale sănătății, efectelor negative ale activității omului asupra mediului înconjurător.</p>	<p>Reguli legate de vestimentație: adaptarea la context Rutina toaletei, reguli minime de igienă intimă Boli cauzate din lipsa de igienă</p> <p>5. Sănătatea alimentației Piramida alimentelor Diversitatea alimentelor-condiție a sănătății (importanța vitaminelor, iodului) Termenul de valabilitate al alimentelor Consecințele abuzului de dulciuri și sucuri carbogazoase Spune Nu ! fast-foodurilor Proiect "Farfuria cu hrană sănătoasă"</p> <p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă Plantele medicinale - ajutoari de nădejde. Protejarea mediului înconjurător Apa, aerul, soarele, solul-factori de întreținerea vieții Pădurea plînge, pădurea rîde Ocrotim plantele și animalele</p> <p>7. Viața are prioritate Cum să reacționăm în caz de cutremur? Siguranța circulației cu bicicleta, rolele, căruțelor Utilizarea corectă a aparatelor electrice, a aragazului Serviciile de urgență Evaluare Proiect: "O minte sănătoasă într-un corp sănătos" Lección de sinteză</p>	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de completare a unor reguli de igienă intimă; - realizarea unor postere pentru igiena personală; - exerciții de enumerare a unor surse de îmbolnăvire; - prezentarea piramidei alimentelor după ce s-a făcut câte o propunere din partea fiecărei echipe; - exerciții de comunicare (prin desen sau verbală) a unor efecte pe care le au fenomenele naturii asupra mediului înconjurător; - selectarea de imagini , desene, reviste cu diferite tematici legate de mediul înconjurător; - jocuri de rol, concursuri privind acțiunile copiilor pentru protejarea mediului înconjurător.
---	--	---

2. Adoptarea unui comportament și a atitudinii responsabile de protejare a sănătății personale și a mediului natural ,social

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>2.1.Diferențierea comportamentelor sănătoase de cele de risc prin compararea efectelor asupra organismului.</p> <p>2.2.Aprecierea rolului activităților fizice și al odihnei în menținerea sănătății.</p> <p>2.3. Realizarea conexiunii cauză-efect a factorilor naturali și ambientali asupra sănătății individului și a grupului.</p> <p>2.4. Depistarea consecințelor în urma nerespectării igienei, alimentației sănătoase, folosirii unor obiecte de uz casnic, poluării mediului, prin argumentarea efectului acestora asupra omului.</p> <p>2.5.Manifestarea interesului pentru propria sănătate/ securitate.</p> <p>2.6. Recunoașterea rolului responsabilității social.</p>	<p>1. Micul meu univers</p> <p>2. Activitate și odihnă</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie</p> <p>4. Igiena personală</p> <p>5. Sănătatea alimentației</p> <p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă</p> <p>7. Viața are prioritate</p>	<ul style="list-style-type: none"> - descrierea unor comportamente sănătoase ; - enumerarea unor modalități de transmitere a bolilor ; - activități practice de elaborare a unui program zilnic; - argumente pro și contra în consumarea alimentelor din grupele de alimente, sau a uneia singure; - exerciții de stabilire a responsabilităților pentru fete și băieți; - observarea și descrierea efectelor mediului înconjurător asupra sănătății . - realizarea unor expoziții cu materiale realizate sau procurate de elevi . - exerciții de identificare și de colectare corectă a unor deșeuri; - exerciții de evitare a accidentelor, îmbolnăvirii surmenajului și stresului. - discuții dirijate privind importanța respectării unui regim alimentar în sănătatea și activitatea copiilor ; - explicații privind condițiile de păstrare a produselor alimentare în stare bună. - exerciții de simulare, studiul de caz a situațiilor de risc - postere, desene despre rolul apei, aerului, solului, pădurilor

3. Elaborarea strategiilor de rezolvare a anumitor situații problemă privind sănătatea, mediul

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>3.1. Aplicarea corectă a normelor igienico-sanitare, în diverse contexte.</p> <p>3.2. Specificarea activităților proprii de prevenire, combatere a poluării/ siguranța vieții în mediul habitual și ocupațional.</p> <p>3.3. Formularea unui algoritm de protejare a igienei / de comportare în situații de risc.</p> <p>3.4. Evaluarea corectă a produselor alimentare, utilizate în alimentație.</p> <p>3.5. Observarea și exersarea abilităților de relaționare pozitivă cu ceilalți.</p>	<p>1. Micul meu univers</p> <p>2. Activitate și odihnă</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie</p> <p>4. Igiena personală</p> <p>5. Sănătatea alimentației</p> <p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă</p> <p>7. Viața are prioritate</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dramatizare “La magazin”, „În stradă”; „Cel mai bun nutriționist” - joc de rol “Sunt singur acasă” - realizarea unor acțiuni de îmbunătățire a calității mediului ; - realizarea unor exerciții pentru o dezvoltare fizică armonioasă . - exerciții de simulare în apelarea serviciilor de urgență - exerciții de observare și evaluare a calității și valabilității produselor alimentare - exerciții de simulare, studiul de caz a situațiilor de risc - exerciții de aplicare a normelor de igienă corporală și a vestimentației prin simularea unor situații; - exerciții de simulare, studiul de caz a situațiilor de risc - proiect de grup - discutarea unor cazuri reale sau imaginare, realizând graficul T; - îngrijirea unei suprafețe din curtea școlii (grădină, parc, teren de joacă). - selectarea unor soluții corecte ; - expoziții de desene și evaluarea acestora prin turul galeriei

Clasa III

1.Receptarea termenilor specifici educației pentru sănătate

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>1.1. Descrierea beneficiilor alimentației sănătoase, activității fizice, odihnei pentru sănătatea omului.</p> <p>1.2. Formularea opiniei referitoare la sănătatea personală, a mediului.</p> <p>1.3.Compararea diverselor comportamente în situații cotidiene în baza normelor de igienă/valori morale.</p> <p>1.4. Utilizarea corectă a noțiunilor privind calitatea produselor alimentare, a proceselor din mediul înconjurător.</p> <p>1.5. Identificarea unor tipuri de boli și pericole pentru sănătate și securitatea omului, folosind un limbaj simplu.</p>	<p>1. Micul meu univers Formula succesului Recompense și satisfacții Egalitatea GENDER Controlul emoțiilor și dirijarea lor</p> <p>2. Activitate și odihnă Să învățăm rapid și eficient Modalități de diminuarea a oboselii Activități culturale-relaxare și utilitate</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie Organismul un tot unitar Dezvoltarea musculară la vârsta școlarului mic O ținută frumoasă Călirea organismului</p> <p>4. Igiena personală Autonomie personală în activitățile de igienă De ce trebuie să ne vaccinăm? Obiecte, produse de întreținere a igienei, folosirea lor rațională Gripa și virozele respiratorii. Cauzele, prevenirea gripei. Proiect <i>Curat și aranjat sunt pe placul meu și al tuturor</i></p> <p>5. Sănătatea alimentației Hrana și accesibilitatea ei Influența alimentelor de origine vegetală Influența alimentelor de origine animală Boli cauzate de alimentație Regimul alimentar este oglinda ta</p>	<p>- stabilirea unor măsuri de prevenire a îmbolnăvirilor;</p> <p>-alcătuirea de enunțuri, mici texte;</p> <p>-rebusuri, careuri de cuvinte.</p> <p>-expoziții tematice</p> <p>-activități în aer liber, excursii;</p> <p>-joc de rol</p> <p>-formulări de concluzii;</p> <p>-completarea de fișe.</p> <p>-exemple de observare și evaluare a valabilității produselor alimentare;</p> <p>- modalități de evitare a folosirii substanțelor toxice;</p> <p>-analiza unor imagini cu subiecte la temă de ex.“Ce e bine și ce e rău?”</p> <p>- exerciții de evitare a accidentelor, îmbolnăvirii surmenajului și stresului</p> <p>-discuții și luare de decizii prin tehnica „Cărările”</p>

	<p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă Situatii de poluare identificate în mediul înconjurător. De ce plînge Pămîntul ?Realizarea de pliante cu mesaje ecologice Subsolul și dărnicia lui. Cum putem opri poluarea solului? Pași spre un mediu mai curat Apa, sursă de viață. Folosirea rațională Și deșeurile pot fi de folos. Confecționarea obiectelor din materiale reciclabile</p> <p>7. Viața are prioritate Transportul auto de pasageri Comportamentul în timpul furtunilor, fulgerelor. Prevenirea accidentelor la domiciliu Recomandări medico-sanitare în perioada caniculară Trusa medicală. Cazuri de utilizare Evaluare “<i>Mama, tata și eu,/ Împreună suntem mereu!</i>” Activitate în parteneriat cu părinții Lecție de sinteză</p>	<p>-expoziții cu lucrări realizate de elevi (desene, compoziții plastice, machete);</p>
--	--	---

2. Adoptarea unui comportament și a atitudinii responsabile de protejare a sănătății personale și a mediului natural ,social

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>2.1.Analiza factorilor interni și externi care determină starea de boală și de sănătate.</p> <p>2.2.Aprecierea activităților fizice și al odihnei, motivând rolul lor în menținerea sănătății.</p> <p>2.3.Analiza efectelor pe termen scurt și lung ale substanțelor nocive asupra organismului, mediului.</p> <p>2.4.Identificarea soluțiilor proprii pentru rezolvarea problemelor din viața cotidiană specifice vârstei.</p> <p>2.5.Validarea unui regim alimentar corect, motivându-l prin norme și comportamente ale culturii alimentare.</p> <p>2.6. Manifestarea responsabilității pentru un mediului curat, implicându-se în activități de protecție.</p>	<p>1. Micul meu univers</p> <p>2. Activitate și odihnă</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie</p> <p>4. Igiena personală</p> <p>5. Sănătatea alimentației</p> <p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă</p> <p>7. Viața are prioritate</p>	<p>-dezbateri pe teme date; -formulări de concluzii simple; - exerciții de recunoaștere a unor substanțe toxice și agenți nocivi pentru organismul uman</p> <p>-discuții de grup asupra conceptelor ”sănătate”/”boală”; - comentarii de imagini. exerciții de luare a deciziilor; -joc de rol ”Proces judiciar” -concurs: „<i>Cea mai sănătoasă rețetă</i>” - discuții despre substanțele cu potențial vătămător; - portofolii -exerciții de rezolvare a unor situații problemă; -studiul unor statistici medicale asupra populației infantile -discuții de grup; - portofolii; -miniproiecte; -activități practice în școală, comunitate -aprecierea timpului acordat activității fizice și odihnei; - prezentarea unui program zilnic;</p>

3. Elaborarea strategiilor de rezolvare a anumitor situații problemă privind sănătatea, mediul

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>3.1. Interpretarea valorilor fundamentale și drepturilor omului prin aprecierea și respectarea acestora.</p> <p>3.2. Aplicarea conștientă a regulilor pentru menținerea sănătății și ecologiei acasă, la școală, în comunitate.</p> <p>3.3 .Angajarea în activități de prevenire și combatere a factorilor de risc asupra sănătății și mediului ambiant.</p> <p>3.4. Utilizarea corectă a unor instrumente speciale, obiecte în situații adecvate(obiecte de igienă,obiecte de uz casnic).</p> <p>3.5.Manifestarea adaptabilității în diferite situații cotidiene.</p>	<p>1. Micul meu univers</p> <p>2. Activitate și odihnă</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie</p> <p>4. Igiena personală</p> <p>5. Sănătatea alimentației</p> <p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă</p> <p>7. Viața are prioritate</p>	<p>-analiza unor situații de abuz; -comentarea unor cazuri din media</p> <p>evitarea atitudinilor negative față de ceilalți ; - dramatizare ; - joc de rol . - exemplificarea responsabilității rolului de elev coleg/ prieten ; - definirea responsabilităților în familie și în școală; rolul de prieten .</p> <p>- discutarea unor cazuri reale sau imaginare; - selectarea unor soluții corecte ; - expoziții de desene . -realizarea unui tabel cu principalele grupe de alimente și expunerea în fața clasei pentru discuții pe marginea lui (se lucrează în echipe); - exerciții de identificare și de colectare corectă a unor deșeuri; - studierea cazurilor reale și precizarea regulilor respectate/ nerespectate;</p>

Clasa IV

1.Receptarea termenilor specifici educației pentru sănătate

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>1.1. Determinarea imaginii de sine prin atitudini și comportamente față de propria persoană și cei din jur.</p> <p>1.2. Utilizarea eficientă a surselor de informare accesibile în probleme de sănătate, poluare a mediului.</p> <p>1.3. Identificarea modificărilor organismului la pubertate, folosind un limbaj adecvat.</p> <p>1.4. Explicare diferențelor dintre stările de sănătate/disconfort fizic/boală , prin comparare.</p> <p>1.5. Determinarea acțiunilor de comportare în situații excepționale (a hazardelor naturale, atacul animalelor).</p>	<p>1. Micul meu univers Drumul spre autocunoaștere Toți egali sub soare Conflicte și aplanarea lor Reducerea stresului, depășirea timidității</p> <p>2. Activitate și odihnă Managementul timpului Efort fizic/ efort intelectual Refacerea după efort</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie Din ce este compus corpul omenesc? <i>Film didactic</i> Imunitatea organismului- scut împotriva infecțiilor Modificări corporale la pubertate Cum am apărut eu pe lume?</p> <p>4. Igiena personală Îngrijirea altor părți ale corpului(ochi, nas, urechi) Igiena alimentară Parazitozele frecvente la copii. Bolile transmise de animale Laborator de creație: sfaturi pentru menținerea igienei pielii (evitarea apariției coșurilor, transpirația etc.) Laborator de creație: sfaturi pentru igiena părului și a mâinilor</p> <p>5. Sănătatea alimentației Cultura alimentației sănătoase Prietenii noștri agenții nutritivi Profilaxia intoxicațiilor alimentare</p>	<p>-discuții dirijate“Cercul de conversații”</p> <p>-jocul „Cutia magică”</p> <p>-chestionare „Autoportretele”</p> <p>- joc energizant „Taxiul</p> <p>-exerciții de energizare „Cine sunt eu?”, „Cum sunt eu?”, „Ce sunt eu?”, „Ce-mi place sa fac (activități favorite)?</p> <p>- evidențierea modificărilor somatice pe vârste;</p> <p>- viziunea de filme didactice</p> <p>- exerciții de documentare, utilizarea de statistici</p> <p>- inițierea și desfășurarea unor jocuri de simulare a diferențelor dintre stările de sănătate și boală;</p> <p>- interpretarea unor scenarii, piese, roluri cu conținut specific;</p> <p>- realizarea de portofolii, pliante, broșuri tematice;</p> <p>- proiecte de grup.</p> <p>-discuții cu diverși specialiști</p> <p>-vizite, excursii la centrele de sănătate din apropiere, cluburi de sport/fitness</p>

	<p>Menținerea greutateii normale Laborator de creație: sfaturi ce ar evita procurare alimentelor alterate</p> <p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă Poluarea aerului. Picătura de ozon. Animale și plante ocrotite: <i>Cartea Roșie a Moldovei</i> Poluarea/protejarea apelor. Solul - o enigmă. Poluarea solului <i>Micii ecologiști</i>. Proiect Activități de salubritate și înverzire în curtea școlii</p> <p>7. Viața are prioritate Siguranța persoanelor în diverse tipuri de transport (avion, tren, navă) Atacul animalelor Comportamentul în caz de alunecări de teren, inundații. Laborator de creație: plăgile, hemoragiile din nas (primul ajutor) Laborator de creație: corpi străini în gât (primul ajutor) Evaluare ''<i>Viața are prioritate</i>'' Activitate în parteneriat cu alți actori sociali (medic,agent rutier, părinți)</p> <p>Lecție de sinteză</p>	
--	---	--

2. Adoptarea unui comportament și a atitudinii responsabile de protejare a sănătății personale (igienă, alimentație, odihnă, accidente, violență, abuzuri) și a mediului natural,social

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>2.1.Analiza factorilor interni și externi care determină starea de boală și de sănătate.</p> <p>2. 2.Validarea calității produselor alimentare, cosmetice conform standardelor.</p> <p>2.3.Aprecierea activităților fizice și al odihnei, motivînd rolul lor în menținerea sănătății.</p> <p>2.4. Autoaprecierea adecvată prin valorificarea potențialului pentru dezvoltarea personală.</p> <p>2.5.Identificarea soluțiilor proprii pentru rezolvarea problemelor din viața cotidiană specifice vârstei.</p> <p>2.6. Manifestarea responsabilității pentru un mediului curat, implicîndu-se în activități de protecție.</p>	<p>1. Micul meu univers</p> <p>2. Activitate și odihnă</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie</p> <p>4. Igiena personală</p> <p>5. Sănătatea alimentației</p> <p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă</p> <p>7. Viața are prioritate</p>	<p>-dezbateri pe teme date;</p> <p>-formulări de concluzii simple;</p> <p>-analiza unor situații de abuz;</p> <p>-comentarea unor cazuri din media;</p> <p>- comentarii de imagini.</p> <p>-exerciții de vocabular activ - Dicționarul consumatorului;</p> <p>-joc de rol „Agenția pentru protecția consumatorului”</p> <p>-concurs: „Cea mai îngrijită clasă”</p> <p>- discuții despre substanțele cu potențial vătămător;</p> <p>- portofolii</p> <p>-exerciții de rezolvare a unor situații problemă;</p> <p>-studiul unor statistici medicale asupra populației infantile</p> <p>-discuții de grup;</p> <p>- portofolii;</p> <p>-miniproiecte ;</p> <p>-aprecierea timpului acordat activității fizice și odihnei;</p> <p>- prezentarea unui program zilnic;</p>

3. Elaborarea strategiilor de rezolvare a anumitor situații problemă privind sănătatea, mediul

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>3.1. Evaluarea unui stil de viață de calitate, prin aplicarea acestuia în situații concrete de comportare și atitudini.</p> <p>3.2. Aplicarea conștientă a regulilor pentru menținerea sănătății și ecologiei acasă, la școală, în comunitate.</p> <p>3.3 .Angajarea în activități de prevenire și combatere a factorilor de risc asupra sănătății și mediului ambiant.</p> <p>3.4. Utilizarea corectă a unor instrumente speciale, obiecte în situații adecvate (obiecte de igienă, obiecte de uz casnic).</p> <p>3.5. Manifestarea adaptabilității în diferite situații cotidiene.</p>	<p>1. Micul meu univers</p> <p>2. Activitate și odihnă</p> <p>3. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie</p> <p>4. Igiena personală</p> <p>5. Sănătatea alimentației</p> <p>6. Un mediu curat –o viață sănătoasă</p> <p>7. Viața are prioritate</p>	<p>-studiul de caz “Care sunt obiceiurile dăunătoare”</p> <p>-exerciții de selectare, stabilire a ratei alimentare ;</p> <p>- joc de rol “Singur la cumpărături”</p> <p>-demonstrări de utilizare corectă și rațională a unor instrumente, obiecte de igienă, uz casnic</p> <p>- discutarea unor cazuri reale sau imaginare;</p> <p>- definirea responsabilităților în familie și în școală; rolul de prieten .</p> <p>- selectarea unor soluții corecte de protecție împotriva unor maladii ;</p> <p>-experimente de îngrijirii a unor părți ale corpului</p> <p>-experimente de preparare a unor remedii simple de îngrijire sau prevenire a unor boli</p> <p>- expoziții de desene .</p> <p>-realizarea unui tabel cu principalele grupe de alimente și expunerea în fața clasei pentru discuții pe marginea lui (se lucrează în echipe);</p> <p>- exerciții de identificare și de colectare corectă a unor deșeuri;</p> <p>- studierea cazurilor reale și precizarea regulilor respectate/ nerespectate;</p> <p>activități de salubritate</p>

VII. Strategii didactice: orientări generale

Strategiile didactice dețin o poziție privilegiată în ansamblul factorilor responsabili pentru succesul școlar al elevilor. Ele pun în evidență capacitatea cadrului didactic de a alege și combina într-o anumită ordine metode, procedee și mijloace de instruire, forme de grupare a elevilor, de a selecta și structura conținutul științific în funcție de obiectivele propuse, de a opta pentru o anumită experiență de învățare ce urmează a fi trăită de elevi.

Strategiile didactice sunt sisteme de metode, procedee, mijloace și forme de organizare a activității educaționale, integrate în viziune sistemică, în structuri operaționale unitare și coerente, care vizează construirea experiențelor de învățare, formarea de abilități, capacități și competențe de raționalizare a procesului instructiv-educativ.

Opțiunea pentru o metodă sau alta este în strânsă relație și cu personalitatea învățătorului, gradul de pregătire, predispoziție și stilurile de învățare ale grupului cu care lucrează.

În funcție de obiectivele planificate și specificul disciplinei, cadrele didactice pot utiliza diverse metode și tehnici didactice, care vor contribui la realizarea eficientă a finalităților curriculare ce ar dezvolta capacități de observare, explorare, înțelegere, formarea atitudinii responsabile în raport cu sănătatea personală (igienă, alimentație, odihnă, accidente, violență, abuzuri) și a mediului natural, social ca de exemplu: Studiul de caz, Proces judiciar, Agenda cu notițe paralele, Joc de rol, Interviu, Proiectul de grup, Floarea Lotos, , Dacă aș fi..., Emisiunile TV, Afișul publicitar, Teatrul de improvizare, expunerea, asaltul de idei, lectura ghidată, conversația euristică, demonstrația didactică, explicația, exercițiul didactic, experimentul, descoperirea didactică, simularea, metoda Pălăriilor gânditoare, Masa rotundă, Interviu de grup, Fishbowl-ul. Știu/Vreau să știu/ Am învățat, - Bulgărele de zăpadă, Diagrama Venn, Prezentările Power Point. Consider că utilizarea alternativelor metodologice moderne în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, avînd cu adevărat un caracter activ-participativ și o reală valoare educativ-formativă asupra personalității elevilor.

VIII. Strategii de evaluare: orientări generale

Rolul fundamental al evaluării constă în asigurarea unui feed-back permanent și corespunzător, necesar atât actorilor procesului educațional, cât și factorilor de decizie și publicului larg. Așadar, în procesul educațional integrat predare – învățare - evaluare, componenta evaluare ocupă un loc nodal, de importanță atât psihopedagogică, profesională, cât și socială. În contextul formării și dezvoltării competențelor, evaluarea educațională se va fundamenta pe următoarele principii:

- evaluarea este un proces permanent, dimensiunea esențială a procesului educațional și o practică efectivă în școală;
- evaluarea depistează și stimulează succesul elevului, dar nu insuccesul lui și nu prevede pedeapsa;
- evaluarea se axează pe necesitatea de a compara nivelul pregătirii elevilor cu competențele specifice, subcompetențele fiecărei discipline de studiu și cu obiectivele operaționale ale fiecărei lecții;
- evaluarea implică utilizarea unei mari varietăți de metode (tradiționale și moderne);
- evaluarea este un proces reglator, care determină calitatea activităților școlare;
- evaluarea trebuie să-i conducă pe elevi spre o autoapreciere corectă și spre o îmbunătățire continuă a performanțelor școlare

Evaluarea are a avea un caracter predominant formativ, facilitînd motivarea învățării, evidențiind progresul unuia elevsaudiagnosticînd lacunele și obstacolele sale în învățare. Aceasta are ca scop principal furnizarea feed-backului necesar în vederea creșterii performanței școlare și va consta în pregătirea unor fișe de lucru, referate, proiecte, portofolii și activități practice.

Observarea sistematică a comportamentului elevilor, în timpul activității didactice, furnizează o serie de informații greu de obținut prin alte căi.

Proiectul, reprezintă o activitate mai amplă care începe în clasă prin definirea și înțelegerea sarcinii, eventual și prin începere a rezolvării

acestea, se continuă acasă pe parcursul câtorva zile sau săptămâni, timp în care elevul are permanente consultări cu învățătorul, și se încheie tot în clasă prin prezentarea în fața colegilor a unui raport asupra rezultatelor obținute și, dacă este cazul, a produsului realizat.

Printre capacitățile care se evaluează în timpul realizării proiectului enumerăm:

- alegerea metodelor de lucru;
- utilizarea corespunzătoare a bibliografiei
- utilizarea corespunzătoare a resurselor disponibile;
- corectitudinea soluției;
- organizarea materialului într-un raport;
- calitatea prezentării.

Portofoliul

reprezintă un instrument de evaluare complex, care include rezultatele relevante obținute prin celelalte metode și tehnici de evaluare. Acesta este „cartea de vizită” a elevului, urmărindu-i progresul.

Autoevaluarea.

Elevii au nevoie să se autocunoască. Această levada încredere în sine și în viața sa este un motiv pentru îmbunătățirea performanțelor școlare. Învățătorul îi va ajuta pe elevi să-și dezvolte capacitățile de autoevaluare

În procesul educațional la Educația pentru sănătate, învățătorul va aplica:

- a) evaluarea inițială, realizând funcția prognostică;
- b) evaluarea curentă, realizând funcția formativă;
- c) evaluarea finală (sumativă), realizând funcția diagnostică. Evaluările finale, realizate la finele anului de învățământ, vor demonstra dacă sînt atinse subcompetențele preconizate pentru clasa respectivă.

Fixînd de fiecare dată obiectivele lecției, învățătorul le va corela cu competențele specifice și standardele de competență corespunzătoare. Probele de evaluare utilizate la clasă vor conține itemi și sarcini prin intermediul cărora se vor evalua, prioritar, nu cunoștințe și capacități separate, ci formarea de competențe. În contextul principiilor evaluării prioritară și dominantă în procesul lecției/activității educaționale este evaluarea curentă – evaluarea formativă. Succesul lecției constă în atingerea obiectivelor preconizate. Evaluarea va implica, în ansamblu, utilizarea diverselor forme, metode și tehnici. În contextul evaluării formării competențelor, prioritare vor deveni metoda proiectelor, investigația, probele practice, probelor orale, probelor scrise.

Este important ca fiecare elev și învățător să conștientizeze că evaluarea în orice circumstanțe trebuie să fie obiectivă.

Referințe bibliografice

A. Documente oficiale:

1. Curriculum școlar. Clasele I-IV. Chișinău: Tipografia Centrală, 2010.
2. Ghid de implementare a Curriculumului modernizat pentru treapta primară de învățământ, Chișinău: Lyceum, 2011.

B. Literatură didactică:

1. Didactici interactive în învățământul primar, Chișinău 2014. Selecție materiale: Marin Mariana
2. Zepca V., Bahnarel I., Cerbușca P. Alege sănătatea. Ghidul elevului Formarea stilului sănătos de viață, Chișinău 2012,
3. Zepca V., Bahnarel I., Cerbușca P., Ilco A. Viața are prioritate Ghidul elevului Siguranța vieții umane, Chișinău 2013,
4. Zepca V., Bahnarel I., Cerbușca P., Ilco A., Pîslă A., Ai grijă de sănătatea ta Prevenirea maladiilor Ghidul elevului, Chișinău 2013.
5. Manual de educație pentru sănătate Donația Fundației SOROS.